

การออกแบบสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจ

✿ การออกแบบโปสเตอร์

หลักการทั่วไปในการออกแบบโปสเตอร์มี 2 เรื่องที่สำคัญ คือ สิ่งที่ต้องกำหนดและวางแผนก่อนการออกแบบโปสเตอร์และองค์ประกอบและการจัดวางองค์ประกอบ ในการออกแบบโปสเตอร์

สิ่งที่ต้องกำหนดและวางแผนก่อนการออกแบบโปสเตอร์

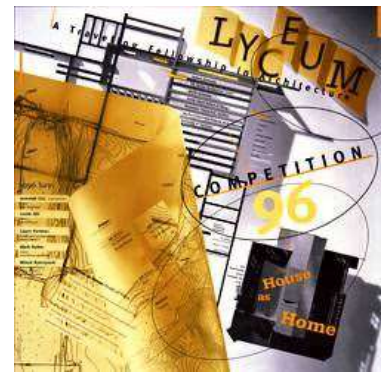
โปสเตอร์ ก่อนออกแบบโปสเตอร์นั้น มีเรื่องต้องกำหนดและวางแผนเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ ดังนี้

1. การกำหนดขนาดและรูปแบบของโปสเตอร์

แม้ว่าโปสเตอร์จะสามารถผลิตได้ในทุกขนาดและรูปแบบ แต่ในการกำหนดขนาดและรูปแบบนั้น จะต้องคำนึงถึงความประหยัดใน ด้านต้นทุน การพิมพ์และการผลิต ซึ่งต้นทุนที่สำคัญคือค่ากระดาษที่ใช้ในการพิมพ์ การกำหนดขนาดที่ทำให้เกิดการตัดกระดาษได้โดยไม่เศษเหลือหรือเหลือเศษน้อยจึงเป็นเรื่องที่ควรคำนึงถึง ยิ่งต้องการผลิตโปสเตอร์เป็น จำนวนมาก ก็จะต้องคิดถึงเรื่องนี้ โปสเตอร์โดยทั่วไปจะมีขนาดเป็นที่นิยมใช้กันเป็นขนาดมาตรฐาน เช่น ขนาดตัดสี่ ตัดสอง เป็นต้น

2. รูปแบบภาพประกอบ

รูปแบบของภาพประกอบในโปสเตอร์นั้นสามารถเป็น ไปได้ทุกลักษณะ ทั้งนี้ตัวแปรที่ต้องคำนึง ถึงคือความเหมาะสมในการนำเสนอความคิดที่ต้องการสื่อสารไปยังผู้ดู เพราะลักษณะของภาพประกอบ แต่ละแบบย่อมแสดงออกซึ่งบุคลิก ลักษณะเฉพาะตัว เช่น ภาพสีฝุ่นจะดูนุ่มนวล ชวนฝัน ขณะที่ภาพ คอมพิวเตอร์กราฟิก จะ ดูทันสมัย เป็นต้น นอกจากนี้ระบบการพิมพ์ที่เลือกใช้ เป็นอีกตัวแปรหนึ่ง ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกรูปแบบของภาพประกอบ

องค์ประกอบและการจัดวางองค์ประกอบในการออกแบบโปสเตอร์

การออกแบบโปสเตอร์มีความซับซ้อนน้อยกว่าการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์ประเภทอื่นๆ ที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น ทั้งนี้เพราะมีทั้งส่วนประกอบ และเนื้อหา น้อยกว่า โดยมีรายละเอียดพิเศษดังนี้

1. พาดหัว
2. ภาพประกอบ
3. ภาพสินค้า
4. ตราสัญลักษณ์สินค้า
5. ข้อความ

✿ การออกแบบแผ่นพับ

หลักการทั่วไปในการออกแบบแผ่นพับมี 2 เรื่องที่สำคัญ คือ สิ่งที่ต้องกำหนดและวางแผนก่อนการออกแบบแผ่นพับและองค์ประกอบและการจัดวางองค์ประกอบในการออกแบบแผ่นพับ

สิ่งที่ต้องกำหนดและวางแผนก่อนการออกแบบแผ่นพับ

ก่อนจะทำการออกแบบแผ่นพับนั้น มีเรื่องที่ต้องกำหนดและวางแผนเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ ดังนี้

1. การกำหนดขนาดและรูปแบบของแผ่นพับ

แผ่นพับเป็นสื่อสิ่งพิมพ์ซึ่งจัดเป็นการเผยแพร่ถึงกลุ่มเป้าหมายโดยตรงชนิดหนึ่ง การนำไปใช้งานนั้นอาจทำได้หลายวิธี โดยส่งทาง ไปรษณีย์ให้ผู้อ่านที่คาดว่าจะเป็กลุ่มที่สนใจสินค้าหรือบริการนั้นๆ หรือนำไปใส่ไว้ในกล่องที่จัดทำขึ้นเป็นพิเศษ ซึ่งจะไปตั้งตามสถานที่สาธารณะ เช่น ศูนย์การค้า เพื่อให้ผู้ที่สนใจหยิบไปเอง (Take-Onebox) นอกจากนี้ยังมีการใช้คนไปยื่นแจกตามสถานที่ที่คาดว่าจะกลุ่มคนที่สนใจจะไปการผลิต รูปแบบของแผ่นพับจะเป็นกระดาษแผ่นเดียว พิมพ์ทั้งสองหน้า แล้วพับอย่างน้อย 1 พับ รูปแบบที่นิยมที่สุดคือเป็นกระดาษขนาดเอสี่แล้วพับ 2 ครั้ง

2. การกำหนดลักษณะการส่ง

เนื่องจากการนำแผ่นพับไปใช้งานนั้นทำได้หลายวิธีตามที่ได้กล่าวไปข้างต้นแล้ว การกำหนดลักษณะการแจกจ่ายแผ่นพับ ที่แน่นอน จะทำให้ทราบ ล่วงหน้าถึงข้อที่ควรคำนึงถึงในขั้นตอนการออกแบบ เช่น หากจะส่งทางไปรษณีย์ ก็อาจต้องออกแบบซองที่จะใช้ใส่ หรือเว้นพื้นที่ว่างเอาไว้เขียนชื่อ และที่อยู่ของผู้รับ รวมทั้งการติดแสตมป์หรือการเสียค่าไปรษณีย์เป็นการล่วงหน้า เป็นต้น

3. การกำหนดกระดาษ

โดยทั่วไปแล้วการกำหนดกระดาษสำหรับทำแผ่นพับมักจะคำนึงถึงต้นทุนในการผลิตเป็นหลัก เพราะแผ่นพับ 1 ใบที่แจกออกไปนั้น จะมีผู้พบเห็นเพียงคนเดียวเท่านั้น ผิดกับสื่ออื่นๆ เช่น ไปสเตอร์ 1 แผ่นที่มีผู้ผ่านไปมาพบเห็นมากมาย อย่างไรก็ตามการกำหนดกระดาษที่ใช้ในการทำแผ่นพับนั้นก็ ต้อง มีความเหมาะสมกับสินค้าหรือบริการที่ต้องการสื่อสารด้วย เช่น แผ่นพับของเรือสำราญที่มีความหรูหรา ก็ควรจะใช้กระดาษที่พิเศษและมีราคาสูงกว่ากระดาษทั่วไป ลักษณะของกระดาษที่แตกต่างกันสามารถทำให้แผ่นพับมีลักษณะไม่เหมือนกันอย่างสิ้นเชิง และในด้านเทคนิคกระดาษบางชนิดก็มีข้อจำกัดในเรื่องการพับโดยเฉพาะกระดาษที่มีความหนาแน่นมากกว่าปกติ คือจะต้องพับไปในแนวเดียวกับทิศทาง การเรียงตัวของเส้นใยกระดาษ (Grain) เท่านั้น

4. การกำหนดลำดับของการอ่านตามลักษณะของแผ่นพับ

เมื่อผู้อ่านได้รับแผ่นพับนั้นจะเป็นลักษณะที่ยังพับอยู่ ทำให้ผู้อ่านได้เห็นด้านหน้าก่อนหน้าอื่นๆ จากนั้นเมื่อผู้อ่านคลี่แผ่นพับนั้นออกก็จะค่อยๆ เห็นหน้าอื่นๆ ดังนั้นจึงต้องกำหนดลำดับของเนื้อหาให้อยู่ในตำแหน่งหน้าที่สอดคล้องกับลำดับของการคลี่แผ่นพับนั้นออกอ่าน โดยต้องกำหนดว่าเนื้อหาส่วนใดควรมาก่อนส่วนใดควรมาทีหลัง แล้วจัดวางไปตามส่วนต่างๆ ให้ถูกต้องตามลำดับของการคลี่ออกอ่าน

องค์ประกอบและการจัดวางองค์ประกอบในการออกแบบแผ่นพับ

ก่อนจะทำการออกแบบแผ่นพับนั้น มีเรื่องที่ต้องกำหนดและวางแผนเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ ดังนี้

1. **พาดหัว** มักเป็นตัวอักษรขนาดใหญ่หรืออยู่ในตำแหน่งที่เด่น พาดหัวของแผ่นพับจะต้องอยู่ด้านหน้าของแผ่นพับ คือด้านที่เห็นก่อนด้านอื่นเสมอ โดยมักนิยมวางไว้ในส่วนบนของด้านหน้าแผ่นพับ ทั้งนี้ก็เพราะเมื่อนำแผ่นพับนั้นไปวางไว้ในกล่องแล้วส่วนบนของแผ่นพับก็จะยังโผล่ออกมา ทำให้สามารถอ่านพาดหัวได้ พาดหัวของแผ่นพับมักเป็นข้อความสั้นๆ ทำให้อ่านเข้าใจง่าย จึงสามารถเลือกใช้รูปแบบของตัวอักษรที่เหมาะสมกับสินค้าและบริการได้หลากหลายโดยอาจเป็นตัวอักษรที่ประดิษฐ์ขึ้นมาใหม่ได้
2. **ภาพประกอบ** มักวางอยู่หน้าเดียวกับพาดหัว แต่ไม่จำเป็นต้องมีคู่กันเสมอไปหากส่วนประกอบใดประกอบหนึ่งสามารถทำหน้าที่เรียกร้องความสนใจให้ผู้อ่านต้องการหยิบแผ่นพับขึ้นมาอ่านได้ ภาพจะช่วยดึงดูดความสนใจของผู้อ่านหรือตามข้อความอาจมีภาพประกอบเล็กๆ เพื่อใช้ประกอบเนื้อหาแสดงให้เห็นรายละเอียดของสินค้าและบริการได้ชัดเจนมากขึ้น
3. **ข้อความ** เนื่องจากแผ่นพับมีพื้นที่การพิมพ์ค่อนข้างจำกัดข้อความเนื้อหาจึงมักมีขนาดเล็กแต่ไม่ควรเล็กกว่า 12 พอยต์และควรใช้ตัวอักษรสีเข้มบนพื้นสีอ่อน ดีกว่าตัวอักษรสีอ่อนบนพื้น

เข้ม แบบอักษรที่ใช้ควรใช้เพียง 1-2 แบบ และต้องคำนึงถึงการวางข้อมูลเพื่อให้ลำดับการอ่านที่ถูกต้อง ในการออกแบบจะต้องเว้นพื้นที่ว่างไว้เพื่อไม่ให้มีข้อความมากเกินไปเพราะจะทำให้หน้าเบื้อ ผู้อ่านไม่สนใจที่จะอ่าน

4. ภาพสินค้าและตราสัญลักษณ์ ภาพสินค้าอาจนำมาเป็นภาพประกอบในหน้าแรกของแผ่นพับก็ได้ แต่หากภาพสินค้าไม่ใช่ภาพหลักในหน้าแรกก็ควรมีภาพสินค้าอยู่ในแผ่นพับด้วย ส่วนตราสัญลักษณ์ควรอยู่ที่ด้านหน้าแผ่นพับพร้อมกับพาดหัวหรือภาพประกอบหลักและควรมีตราสัญลักษณ์ในตอนท้ายของแผ่นพับด้วยเพื่อเป็นการย้ำเตือนถึงสินค้าและสัญลักษณ์ของบริษัท

✿ การออกแบบจดหมายข่าว

หลักการทั่วไปในการออกแบบจดหมายข่าวมี 2 เรื่องที่สำคัญ คือ สิ่งที่ต้องกำหนดและวางแผนก่อนการออกแบบจดหมายข่าว และองค์ประกอบ และการจัดวางองค์ประกอบในการออกแบบจดหมายข่าว

สิ่งที่ต้องกำหนดและวางแผนก่อนการออกแบบจดหมายข่าว

ก่อนจะทำการออกแบบจดหมายข่าวนั้น มีเรื่องที่ต้องกำหนดและวางแผนเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ ดังนี้

1. การกำหนดขนาดและรูปแบบของจดหมายข่าว

ในการกำหนดขนาดและรูปแบบของจดหมายข่าวนั้น สิ่งที่ต้องคำนึงเป็นการเพิ่มเติมจากการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์อื่นๆ คือลักษณะการนำส่งจดหมายข่าว เนื่องจากจดหมายข่าวส่วนใหญ่จะส่งให้ผู้ที่เป็นสมาชิกหรืออยู่ในกลุ่มขององค์กรนั้นๆ การนำส่งมักใช้ไปรษณีย์หรือบริการรับส่ง ดังนั้นจดหมายข่าวนั้นต้องมีขนาดที่สะดวกต่อการนำส่งโดยไม่เสียหายง่าย อีกทั้งต้องไม่สิ้นเปลืองค่าขนส่งจนเกินไป ขนาดที่เป็นที่นิยมมาก ขนาดหนึ่งคือขนาดเอสี่ จดหมายข่าวในปัจจุบันมีการจัดทำในรูปแบบต่างๆ เช่น เป็นแผ่นปลิวเพียงหน้าเดียว หรือพับครึ่งแล้วเย็บสันด้วยลวด เป็นต้น

2. รูปแบบของปกหน้าหรือหน้าแรกของจดหมายข่าว

จดหมายข่าวมีสองรูปแบบใหญ่ๆ คือ รูปแบบแรกเป็นการคัดข้อความย่อๆ ของเรื่องต่างๆ ในฉบับมานำเสนอ และรูปแบบที่สองเป็นการ นำเสนอเรื่อง ที่เด่นที่สุดในฉบับทั้งเรื่อง ดังนั้นก่อนออกแบบรายละเอียดจะต้องตัดสินใจเลือกเสียก่อนว่าจะเลือกใช้รูปแบบใด

3. รูปแบบและขนาดตัวอักษร

ในการออกแบบจดหมายข่าวนั้น ควรกำหนดรูปแบบหลักๆ ของตัวอักษร สำหรับหน้าต่างๆ เอาไว้เพื่อให้เกิดความสม่ำเสมอ และความรวดเร็วในการออกแบบ จดหมายข่าวฉบับต่อไป นอกจากแบบแล้วก็ควรกำหนดขนาดเอาไว้ด้วยว่าตัวอักษรในส่วนใดควรจะมีขนาดเท่าใด โดยขนาดตัวอักษรที่ใช้เป็น ตัวพิมพ์เนื้อเรื่อง นั้นไม่ควรมีขนาดเล็กกว่า 12 พอยต์ ส่วนตัวอักษรที่ใช้เป็นตัวพิมพ์หัวเรื่อง หัวรอง ฯลฯ นั้นควรจะมีขนาดใหญ่ ตั้งแต่ 18 พอยต์ขึ้นไป อย่างไรก็ตาม เนื่องจากจดหมายข่าวมีกลุ่มผู้อ่าน ที่แน่นอน ซึ่งผู้จัดทำทราบแน่ชัด ดังนั้นขนาดตัวอักษรจึงควรเลือกให้เหมาะสม เช่นอาจจะใช้ขนาดตัวอักษรที่ค่อนข้างใหญ่กว่าปกติหากกลุ่มผู้รับเป็นคนชรา เป็นต้น

4. การกำหนดขนาดและรูปแบบของจดหมายข่าว

ภาพประกอบในจดหมายข่าวควรได้รับการกำหนดล่วงหน้าเช่นเดียวกับตัวอักษรด้วยเหตุผลเดียวกัน เนื่องจากจดหมายข่าวมีหน้าต่างๆ หลายหน้า จึงควรกำหนดลักษณะภาพประกอบให้มีลักษณะเดียวกันเพื่อให้เกิดเอกภาพร่วมกันทั้งฉบับ

องค์ประกอบและการจัดวางองค์ประกอบในการออกแบบจดหมายข่าว

การออกแบบจดหมายข่าวนั้นมีลักษณะคล้ายกับการออกแบบหนังสือพิมพ์และนิตยสารปนกัน โดยเฉพาะจดหมายข่าว ที่มีหลายๆ หน้า ทั้งนี้มีรายละเอียดที่เป็นพิเศษออกไป ดังนี้

1. หน้าแรกของจดหมายข่าว หน้าแรกของจดหมายข่าวมีความสำคัญเช่นเดียวกันกับปกหน้าของนิตยสาร เพราะปกหน้า เปรียบเสมือนหน้าตาของจดหมายข่าวซึ่งจะก่อให้เกิดความประทับใจเมื่อแรกเห็น อีกทั้งยังเป็นโอกาสสำคัญที่สุดที่นักออกแบบจะใช้ในการ ดึงดูดผู้ที่ได้รับจดหมายข่าว นั้นหยิบจดหมายข่าวขึ้นมาอ่าน แทนที่จะโยนทิ้งไปแถบชื่อ หรือ “หัวหนังสือ” เป็นองค์ประกอบ สำคัญที่สุดของจดหมายข่าวก็ว่าได้ โดย

1) เมื่อได้ทำการออกแบบหัวหนังสือแล้วจะต้องยึดรูปแบบเดิมนีไว้ตลอด

เพื่อให้ผู้ที่ได้รับจดหมายข่าวสามารถรับรู้ได้ทันทีที่ได้รับว่าเป็นจดหมายข่าวของใครเพื่อจะได้หันไปให้ความสนใจกับเรื่องเด่นในฉบับได้ในทันทีที่หัวหนังสือนี้มีหลักการ ออกแบบในลักษณะเดียวกับหัวหนังสือนิตยสารที่ได้กล่าวมาแล้ว

2) สารบัญของจดหมายข่าวจะแตกต่างจากสารบัญของนิตยสารหรือหนังสือ

ซึ่งมักแยกออกมาเป็นหน้าหนึ่งต่างหาก แต่สารบัญของจดหมายข่าวจะมีลักษณะเป็นพื้นที่ สีเหลี่ยมเล็กๆ (Box) วางอยู่ในหน้าแรก เนื่องจากจุดประสงค์หลักของสารบัญนี้เพื่อช่วยให้ผู้อ่านสามารถค้นหา เรื่องที่ต้องการ ได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้นในการออกแบบจึงควรเน้น ความเรียบง่าย และทำให้พื้นที่ส่วนนี้แยกออกมาอย่างเด่นชัด ซึ่งอาจมีการใช้สีพื้นเป็นสี ที่แตกต่างจากส่วนอื่นๆ ของหน้าแรก

2.องค์ประกอบอื่นๆ ที่มีอยู่ทั้งในหน้าแรกและหน้าในนอกจากหัวหนังสือและสารบัญแล้วองค์ประกอบอื่นๆ ในหน้าแรก ของจดหมายข่าว จะมีความคล้ายคลึงกับหน้าใน ซึ่งแยกเป็นองค์ประกอบต่างๆ ได้ดังนี้

1) พาดหัว ควรเน้นความสม่ำเสมอของทั้งรูปแบบและขนาดของตัวอักษร ไม่ควรเปลี่ยน รูปแบบและขนาดตัวอักษรบ่อยๆ เพราะเท่ากับว่า ไม่ได้ใช้ประโยชน์จากความคุ้นเคย ซึ่งผู้อ่าน มีมาจากการได้อ่านจดหมายข่าวฉบับก่อนๆ พาดหัวนี้จะเป็นตัวอักษรในรูปแบบ ที่มีหัวหรือ ไม่มีก็ได้แต่ต้องเป็นตัวที่อ่านไม่ยากจนเกินไปนัก

2) ข้อความ เป็นข้อมูลมีปริมาณมาก ดังนั้นจึงควรคำนึงถึงความสะดวกในการอ่านนอก จากการใช้นาขนาดของตัวอักษรแล้ว สีของตัวอักษรก็มีความสำคัญ โดยควรใช้สีดำหรือสีเข้ม เท่านั้น การใช้ตัวสีอ่อนบนพื้นสีเข้มจะอ่านยากกว่า

การใช้ตัวสีเข้มบนพื้นสีอ่อนรูปแบบของ ตัวอักษรที่มีหัวเป็นรูปแบบที่มีความเหมาะสมสำหรับใช้เป็น ข้อความเนื้อหามากกว่า ตัวอักษรที่ไม่มีหัว

3) ภาพประกอบ เป็นองค์ประกอบที่ต้องการความสม่ำเสมอในการนำมาใช้เช่นเดียวกันกับ องค์ประกอบอื่นๆ หากเป็นภาพประกอบต้องพิจารณาเทคนิคที่เหมาะสมกับองค์กร เช่น ภาพวาด ด้วยคอมพิวเตอร์กราฟิกจะดูเหมาะสมกับจดหมายข่าวองค์กรที่เกี่ยวกับเทคโนโลยี เป็นต้น การใช้ ภาพถ่ายก็ต้องพิจารณาในลักษณะเดียวกันเช่น ภาพขาวดำอาจจะ ดูเหมาะสมกับจดหมายข่าวของ องค์กรสาธารณะกุศลมากกว่าภาพ 4 สีสดใส เป็นต้น

